

De roep van Cthulhu

H.P. LOVECRAFT

Inhoudsopgave

De gruwel in klei.	10
Het relaas van inspecteur Legrasse.	27
De waanzin uit zee.	56

De roep van Cthulhu

De roep van Cthulhu behoort tot de meest invloedrijke teksten uit het oeuvre van H. P. Lovecraft en neemt een centrale plaats in binnen de ontwikkeling van de kosmische horror als literair subgenre. De novelle, oorspronkelijk gepubliceerd in 1928, vormt het fundament van wat later bekend werd als de Cthulhu-mythos: een samenhangend maar niet strikt systematisch universum van verhalen waarin oeroude buitenaardse entiteiten, vergeten cultussen en een fundamenteel onverschillig universum een terugkerende rol spelen.

De tekst is opgebouwd als een documentaire reconstructie. De verteller, Francis Wayland Thurston, ordent en interpreteert de nagelaten papieren van zijn overleden oudoom, professor George Gammell Angell, een geleerde in Semitische talen. Deze gefragmenteerde structuur — bestaande uit notities, getuigenverklaringen, krantenberichten

en persoonlijke observaties — verleent het verhaal een quasi-wetenschappelijke toon. Door middel van deze indirecte vertelwijze suggereert Lovecraft dat de onthulling van de waarheid niet het gevolg is van één spectaculaire gebeurtenis, maar van het geleidelijk samenbrengen van verspreide gegevens. Het narratief ontvouwt zich in drie delen die elk een aspect belichten van hetzelfde onderliggende mysterie: de invloed van een oeroud wezen, Cthulhu, dat in een verzonken stad onder de oceaan sluimert.

Centraal in het verhaal staat een epistemologisch spanningsveld. De openingspassage formuleert expliciet de gedachte dat het vermogen van de menselijke geest om kennis te integreren beperkt en wellicht zelfs beschermend is. Zodra afzonderlijke feiten in onderlinge samenhang worden begrepen, dreigt de confrontatie met een werkelijkheid die het menselijke begrip te boven gaat. Kennis wordt aldus niet voorgesteld als

vooruitgang, maar als existentiële bedreiging. Dit motief weerspiegelt Lovecrafts filosofisch materialisme en zijn overtuiging dat het universum geen morele of teleologische structuur bezit die op de mens is afgestemd.

De figuur van Cthulhu fungeert als symbool van deze kosmische onverschilligheid. Hij behoort tot de “Grote Ouden”, entiteiten die reeds vóór het ontstaan van de mensheid op aarde bestonden en die in een toestand van sluimering voortleven. Hun bestaan impliceert een alternatieve kosmologie waarin de menselijke geschiedenis slechts een vluchtige episode is. De invloed van Cthulhu manifesteert zich via dromen die gevoelige individuen wereldwijd treffen. Droom en werkelijkheid worden hierdoor met elkaar verweven, waardoor de grens tussen psychische ervaring en objectieve realiteit vervaagt. De droom fungeert niet als allegorie, maar als transmissiekanaal tussen dimensies van bestaan.

Een belangrijk stilistisch kenmerk van *De roep van Cthulhu* is de nadruk op architectuur en ruimte. De beschrijving van de verzonken stad R'lyeh, met haar niet-Euclidische geometrie en verstoorde perspectieven, ondermijnt de vanzelfsprekendheid van ruimtelijke ordening. De vervormde hoeken en tegenstrijdige vlakken symboliseren een werkelijkheid die niet in overeenstemming is met menselijke maatstaven. Hiermee verplaatst Lovecraft het traditionele gotische motief van het vervallen gebouw naar een kosmische schaal: de dreiging is niet langer beperkt tot een specifieke locatie, maar verankerd in de structuur van het universum zelf.

Binnen literair-historisch perspectief kan de novelle worden gelezen als een uitdrukking van modernistische onzekerheid. In een tijdperk waarin wetenschappelijke ontdekkingen het traditionele wereldbeeld onder druk zetten, articuleert Lovecraft een radicale